

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพของชุมชน
บ้านมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นายจตุรงค์ เศษะวงศ์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ชนกร ช้างน้อย ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ไกรพิบูลย์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพในชุมชนบ้านมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนบ้านมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เห็นความสำคัญและเกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพในชุมชน และเพื่อให้เกิดแนวทางในการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนบ้านมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรตัวอย่างในชุมชน จำนวน 30 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน แบบสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในชุมชนก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาด้านของบริบท สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัญหาการทิ้งขยะในสถานที่สาธารณะ ปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคและการทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง ปัญหาเรื่องฝุ่นละอองในอากาศและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน เป็นต้น
2. ผลจากการนำกระบวนการมีส่วนร่วมเข้ามาเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการร่วมกันค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหา หาสาเหตุร่วมกัน

หาแนวทางในการดำเนินร่วมกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปัญหาคือการจัดทำโครงการร่วมกัน และมีการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน

การดำเนินโครงการการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพในชุมชนบ้านมะกอกพบว่า ประชาชนภายในชุมชนบ้านมะกอกมีการให้ความร่วมมือในระหว่างที่มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกิดการคัดแยกและจัดเก็บขยะประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ประชาชนในชุมชนทิ้งขยะตามบริเวณที่ทางเทศบาลจัดให้ได้อย่างเหมาะสม มีการปรับภูมิทัศน์สองข้างทางและบริเวณหน้าบ้านของตนเองและมีการจัดสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนของตนเองได้อย่างเหมาะสม

การพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพภายในชุมชนบ้านมะกอก หน่วยงานต่าง ๆ ภายในชุมชน อาทิเช่นหน่วยงานทางภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชนควรเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านแหล่งเงินทุน อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม และบุคลากรที่จะเข้ามาให้ความรู้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและการพัฒนาแนวทางในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพภายในชุมชนบ้านมะกอกอย่างต่อเนื่องต่อไป

3. จากการศึกษาข้อจำกัดของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภายในชุมชนบ้านมะกอกพบว่า การดำเนินการในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพในชุมชนบ้านมะกอกในครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดที่ความปรับปรุงและสนับสนุนในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการ ระยะเวลาในการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกและการสร้างความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อม รูปแบบการจัดทำกิจกรรมที่มีลักษณะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชนทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนในด้านของแหล่งเงินทุน ทรัพยากรบุคคล เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมภายในชุมชนต่อไป

4. ความพึงพอใจของประชาชนภายในชุมชนบ้านมะกอกต่อการดำเนินกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้การตอบรับและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี มีการร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ต่างได้รับความรู้ และแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายในชุมชนเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์โดยรอบ โดยมีการนำเอาต้นไม้ดอกไม้ประดับมาปลูกตลอด 2 ข้างทาง มีการจัดการครัวเรือนให้มีความน่าอยู่และสะอาดมากยิ่งขึ้น โดยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเป็นอย่างต่อผลของการดำเนินการและต้องการอย่างให้มีการจัดทำกิจกรรมในลักษณะนี้ต่อไป อีกทั้งต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในชุมชนเข้ามาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพต่อไป

Thesis Title Participation in Environmental Management for Health of
Ban Makok Community, Pa Sang District, Lamphun Province

Author Mr. Jaturong Dachawong

Degree Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Thanakorn Changnoi. Chairperson

Asst. Prof. Dr.Suchada Kraiphibul Member

ABSTRACT

The study of Participation in Environment Management for health of Ban Makok community, Pasang District, Lumphun Province. There are two objective : firstly, to promote people in community for see the importance and had Health environment management in Ban Makok community, Pasang District, Lumphun Province.The study was carried out with 30 people. There were one questionare and one pre&post for sample

The result of this study were as follows :

1. Result from the study of context, situation and environmental problem in Makok community, Pasang District, Lumphun Province that found people leaving garbage in public place and river, water consumption, dust and household environment.

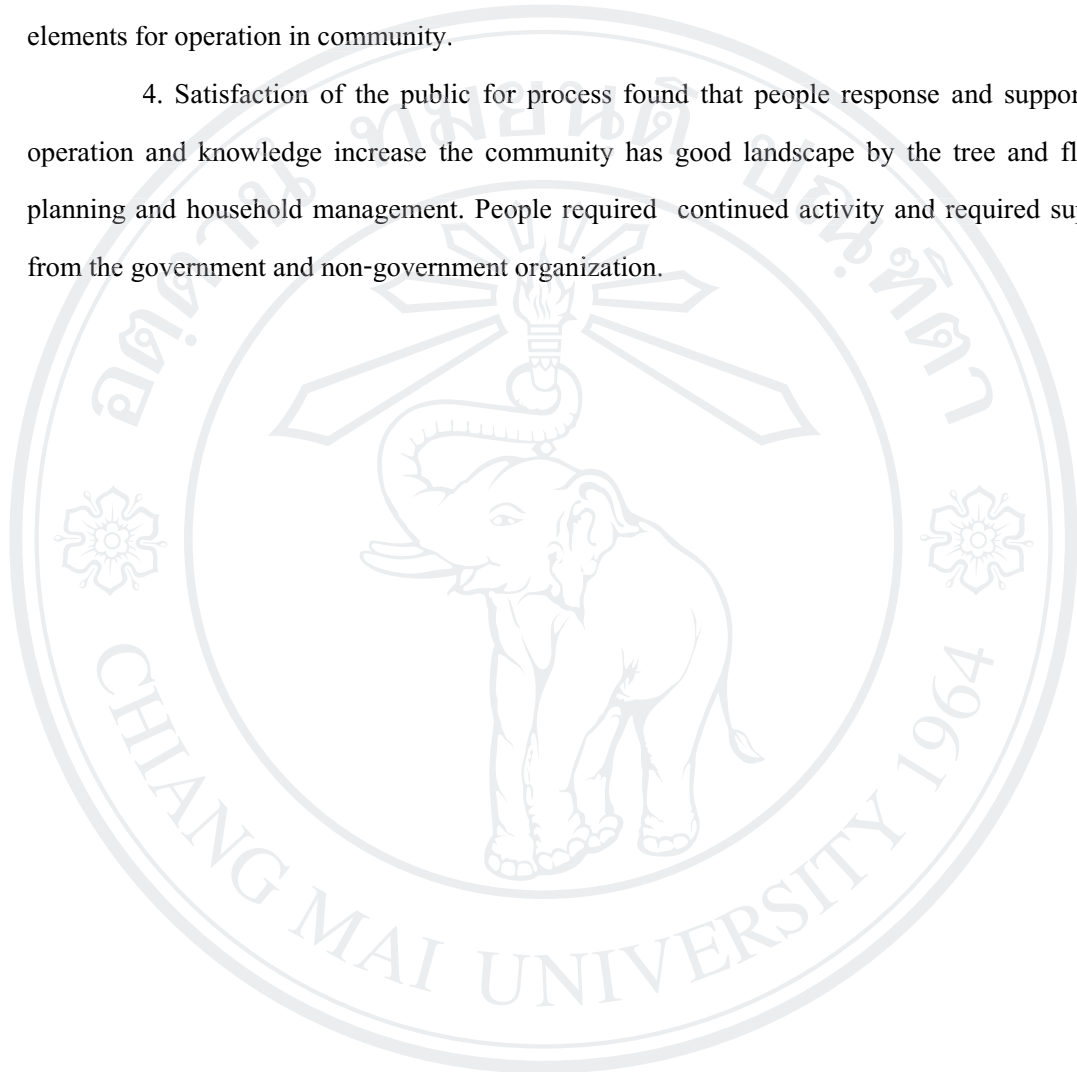
2. Result from the participation process on approach action for health environmental management of 30 samples, They have good cooperation, search problem, regard, find a cause, operations for the project and evaluation.

Project of health environment management in Makok community made people cooperation of waste separation and disposal is a way. Landscape developmental and household environmental management.

Sustainability of participation on health environmental management in Makok community. That will occur from government agencies, local government and private agencies. They must be supported budget, equipment and instructor for knowledge.

3. The study of participation promote limitation in Makok community found time limitation, realize in health environment management and human resource They are important elements for operation in community.

4. Satisfaction of the public for process found that people response and support the operation and knowledge increase the community has good landscape by the tree and flower planning and household management. People required continued activity and required support from the government and non-government organization.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved